

Motion till riksdagen 2011/12:K2

av Peter Eriksson (MP)
med anledning av redog. 2011/12:JO1

Justitieombudsmännens ämbetsberättelse

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utredning för att på ett samlat sätt se över hur ordinär tillsyn kan ordnas för verksamheter som i dag saknar detta.

Bakgrund

Den offentliga organisationen för tillsyn över den offentligdrivna verksamheten är splittrad vad avser såväl hur den utförs som av vem och hur den finansieras. För viss verksamhet saknas tillsyn och det enda ordinarie tillsynsorganet är Justitiekanslern. Det handlar exempelvis om Kriminalvårdens och Migrationsverkets verksamheter. Detta medför att kontrollen över verksamhetens effektivitet och rätta utförande riskerar att brista och att enskildas förtroende för samhället minskar. Till detta kommer att Riksdagens ombudsmän – som är ett extraordinärt tillsynsorgan under riksdagen – under en lång period av år kommit att få en alltmer ansträngd ärendesituation, som riksdagen senast sökt underlätta genom ökade delegationsmöjligheter. Det är dock klart för Miljöpartiet att JO alltmer kommit att få en roll som ordinärt tillsynsorgan, för verksamhetsområden där normal tillsyn inte finns eller är välkänd. Även inom andra områden finns behov av en översyn av tillsynsverksamheten (jfr Tillsynsutredningens förslag i SOU 2004:100 Tillsyn – Förslag om en tydligare och effektivare tillsyn). Ett genomförande av en ny tillsynsorganisation som medför att all offentlig verksamhet bedrivs under effektiv tillsyn, kommer dels leda till en kvalitativt förbättrad verksamhet, dels minska belastningen hos JO och Justitiekanslern. Oavsett hur den nya organisationen blir ska den innebära att ordinär tillsyn införs för verksamheter som i dag saknar detta.

Fel! Okänt namn på

Ett införande av en utökad mer enhetlig tillsynsorganisation behöver inte medföra ökade kostnader för det allmänna. Tillsyn finansieras delvis med skatt, delvis med avgifter. Exakt hur det kommer att bli i slutänden är svårt att avgöra nu.

Miljöpartiets förslag

Av Justitieombudsmännens redogörelse framgår (s. 14) att prövningen av klagomålsärenden tar huvuddelen av JO:s handläggningsresurser i anspråk, varför antalet inspektioner och övriga granskningar på JO:s eget initiativ minskat ytterligare sedan tidigare år och ligger på en betydligt lägre nivå än vad JO anser vara önskvärt. Mot bakgrund av detta och vad som ovan framkommit om avsaknaden av ordinära tillsynsorgan inom delar av den statliga verksamheten, anser Miljöpartiet att ordinära tillsynsorgan måste skapas för de verksamheter som i dag saknar detta. Exakt hur detta ska ske och vilka områden som berörs, är svårt att avgöra i dagsläget. Detta måste bli föremål för en statlig utredning. Några av effekterna av utredningens förslag bör bli att stärka kvaliteten i den granskade verksamheten och att återupprätta JO:s roll som extraordinärt tillsynsorgan.

Miljöpartiet föreslår således att riksdagen ska tillkännage för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utredning för att på ett samlat sätt se över hur ordinär tillsyn kan ordnas för verksamheter som i dag saknar detta.

Stockholm den 30 november 2011

Peter Eriksson (MP)